

AB Svenska Bostäder
Box 95
162 12 VÄLLINGBY

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204)

Datainspektionens beslut

AB Svenska Bostäder (bolaget) har i sin databas behandlat uppgift om att klaganden hotat en av bolagets anställda. Datainspektionen konstaterar att den behandling av personuppgifter som bolaget utfört för ändamålet att vidta säkerhetsåtgärder har skett i strid med förbudet i 21 § personuppgiftslagen. Datainspektionen förutsätter att bolaget upphör med att behandla de aktuella uppgifterna om klaganden för detta ändamål.

Datainspektionen kan däremot godta att bolaget behandlar de aktuella uppgifterna, om ändamålet är att kunna göra gällande ett rättsligt anspråk med anledning av ett kontraktsförhållande. Datainspektionen utgår från att bolaget iakttar de övriga synpunkter som lämnas nedan angående hyresvärdars behandling av brottsuppgifter. Någon ytterligare åtgärd är därför inte nödvändig i nuläget. Med detta besked avslutas ärendet. Datainspektionen kan komma att följa upp ärendet.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har mottagit ett klagomål mot bolaget. Enligt klaganden har bolaget i sin databas registrerat uppgift om att hon skulle ha hotat en av bolagets anställda. Klaganden har vidare uppgett att hon skrivit till bolaget angående denna fråga men inte fått något svar. Datainspektionen har beslutat att inleda tillsyn mot bolaget.

Bolagets yttrande

Bolaget har uppgett i huvudsak följande. Bolaget behandlar inte sådana personuppgifter som avses i 21 § första stycket personuppgiftslagen. Bolaget har inte heller registrerat att klaganden gjort sig skyldig till något brott. I enstaka fall kan det förekomma att bolaget registrerar en faktisk händelse såsom att bolagets personal eller någon granne utsatts för hot eller våld. Det utgör en viktig arbetsmiljöfråga att få kännedom om att en hyresgäst

exempelvis riktat ett hot mot bolaget eller utsatt bolagets personal för våld. Informationen är nödvändig för att bolaget och dess personal ska ha möjlighet att vidta säkerhetsåtgärder vid kommande kontakter med hyresgästen.

Enligt 12 kapitlet 25 § jordabalken är en hyresvärd berättigad att säga upp hyresavtalet med en hyresgäst som orsakat särskilt allvarliga störningar i boendet. Med särskilt allvarliga störningar menas i första hand att en hyresgäst gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet som har samband med boendet, exempelvis mordbrand eller våld eller hot om våld som riktas mot den som påtalat störningen eller någon annan som bor i fastigheten (prop. 1992/93:115, s. 21). Även hot eller våld mot bolagets personal kan utgöra grund för uppsägning av hyreskontraktet. För att bolaget ska kunna göra gällande rättsliga anspråk mot en hyresgäst är det därför nödvändigt att i vissa enstaka fall registrera en uppgift om att en hyresgäst gjort sig skyldig till sådan händelse som är uppsägningsgrundande.

Klaganden, som är hyresgäst hos bolaget, har vid ett telefonsamtal den 21 januari 2004 uttalat hotelser mot en av bolagets anställda. Hotet uppfattades som allvarligt och har polisanmälts. Uppgiften om att klaganden hotat bolagets personal har med stöd av 10 § punkten f) personuppgiftslagen registrerats i bolagets databas.

Skäl för beslutet

Den som är personuppgiftsansvarig måste alltid ta ställning till om behandlingen är tillåten enligt 10 § personuppgiftslagen, till exempel efter en intresseavvägning enligt punkten f). Behandling av så kallade brottsuppgifter måste *dessutom* vara tillåten enligt något av undantagen från 21 § personuppgiftslagen.

Enligt 21 § personuppgiftslagen är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden. Enligt 9 § personuppgiftsförordningen får Datainspektionen dels meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen, dels i enskilda fall besluta om undantag från förbudet. Datainspektionen har meddelat föreskrifter om vissa undantag från förbudet. Enligt dessa får sådana personuppgifter behandlas bland annat om behandlingen endast avser enstaka uppgift som är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras i ett enskilt fall (DIFS 1998:3, 1 § punkt d).

Av Datalagskommitténs betänkande (SOU 1997:39 s. 380) framgår att med lagöverträdelse avses förmodligen enbart överträdelser av straffsanktionerade bestämmelser samt att en uppgift om att någon har eller kan ha begått en stöld otvivelaktigt utgör en uppgift om lagöverträdelse även om det inte finns någon dom beträffande brottet; uppgiften har kvalificerats till att avse något visst brott.

Den nu aktuella händelsen har polisanmälts, bolaget har med andra ord gjort gällande att det föreligger en misstanke om brott. Bland annat mot bakgrund av

detta anser Datainspektionens att det är fråga om en uppgift om lagöverträdelse i den mening som avses i 21 § personuppgiftslagen.

Datainspektionens har nyligen tagit ställning till en ansökan från AB Svensk Pantbelåning (Pantbanken) om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen, diarienummer 1917-2004. Pantbanken ville bland annat registrera uppgifter om personer som har uppträtt hotfullt och störande i Pantbankens lokaler. Skälet var att Pantbanken är angelägen om att skapa en trygg miljö för kunder och anställda. Registret skulle användas för att spärra sådana personer. Datainspektionen ansåg inte, bland annat mot bakgrund av vad regeringen anfört i beslut med diarienummer Fi 2002/2555, att Pantbankens intresse av att registrera uppgifterna övervägde det intresse som en enskild kan ha av att uppgifterna inte registreras. Behandlingen ansågs därför inte tillåten enligt 10 § personuppgiftslagen och något av undantagen från förbudet i 21 § personuppgiftslagen medgavs inte.

En viktig skillnad mellan det nu aktuella ärendet och det angående Pantbankens ansökan är att det mellan en hyresvärd och en hyresgäst föreligger ett kontraktsförhållande. Av det följer skyldigheter och förpliktelser för båda parter. En konsekvens när dessa inte efterlevs är att avtalet kan sägas upp. Exempelvis kan en hyresvärd säga upp hyresavtalet med en hyresgäst som orsakat särskilt allvarliga störningar i boendet.

Som Datainspektionen uppfattar yttrandet gör bolaget gällande att uppgiften om att klaganden hotat bolagets personal behandlats dels för ändamålet att vidta säkerhetsåtgärder, dels på grund av att uppgifterna kan bli aktuella i samband med uppsägning samt dels vid författandet av en polisanmälan.

Vad gäller den behandling som skett för ändamålet att vidta säkerhetsåtgärder gör Datainspektionen följande bedömning. Den enda grund i 10 § personuppgiftslagen som denna behandling skulle kunna anses tillåten enligt är efter en intresseavvägning enligt punkten f). Det är emellertid inte klart att bolagets intresse av att registrera uppgifterna om hot överväger det intresse som en enskild kan ha av att uppgifterna inte registreras. Vidare är inget av undantagen från förbudet i 21 § personuppgiftslagen tillämpligt. Behandling av uppgifterna för detta ändamål är således förbjuden.

Vad gäller behandling för att tillvarata rättsliga anspråk anför Datainspektionen följande. En behandling av uppgifterna kan vara tillåten med stöd av 10 § punkten f) personuppgiftslagen om den sker för att rättsliga anspråk ska kunna göras gällande, fastställas eller försvaras i ett enskilt fall. Det gäller även om det, som i detta fall, rör sig om en enstaka uppgift om lagöverträdelser i den mening som avses i 21 § personuppgiftslagen. I samband med uppsägning av ett hyreskontrakt eller vid författandet av en polisanmälan kan uppgifterna således behandlas med stöd av en 10 § punkten f) personuppgiftslagen samt undantaget i 1 § punkten d) DIFS 1998:3. Om uppgifterna avser en händelse som den personuppgiftsansvarige bedömer inte behöver föranleda någon åtgärd nu kan en rapport om saken upprättas med stöd av samma bestämmelser. En förutsättning för det är att händelsen är nödvändig för att i ett senare skede framställa ett rättsligt anspråk, exempelvis som grund för uppsägning.

För att en behandling enligt ovan ska vara tillåten måste bland annat följande iakttas. Uppgifterna måste registreras åtskilt från övriga uppgifter om hyresgästen. Uppgifterna kan således inte registreras i registret över hyresgäster. Endast de anställda som behöver ha tillgång till uppgifterna för att fullgöra sina arbetsuppgifter, till exempel de som arbetar med uppsägningsärenden, bör ha det. När uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål ska de raderas. Uppgifter som behandlas för att senare kunna göras gällande i ett uppsägningsärende måste exempelvis omgående raderas när de inte längre kan göras gällande rättsligt. Den personuppgiftsansvarige, det vill säga hyresvärden, måste således fortlöpande göra en bedömning av hur länge uppgifterna kan sparas.

Avslutande upplysningar

Upplysningsvis kan följande nämnas. För närvarande arbetar Fastighetsägarna, SABO och Hyresgästföreningen med en branschöverenskommelse beträffande bostadsbolagens behandling av personuppgifter. Avsikten är bland annat att skapa tydligare regler på området. Datainspektionen kommer att yttra sig över överenskommelsens förenlighet med personuppgiftslagen. Överenskommelsen väntas bli klar före årets utgång.

Datainspektionen har förståelse för att bostadsbolag i vissa fall har ett behov av att behandla brottsuppgifter beträffande hyresgäster även för ändamålet att vidta säkerhetsåtgärder. Datainspektionen har för avsikt att tillsammans med parterna i branschöverenskommelsen närmare diskutera möjliga former för en sådan behandling.

Beslut i detta ärende har fattats av Datainspektionens styrelse i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren, tillsynsdirektören Britt-Marie Wester, datarådet Hans-Olof Lindblom och byrådirektören David Säfwe, föredragande. I beslutet deltog generaldirektören Göran Gräslund, ordförande, samt ledamöterna Mats Berglund, Ylva Lindahl, Åke Rangborg och Rigmor Stenmark.

Göran Gräslund

David Säfwe

Kopia till:

Klaganden

Personuppgiftsombudet Sarah Juhnell, AB Svenska Bostäder,
Box 95, 162 12 VÄLLINGBY